

Első pontként Weinhardt Attila, a Portfolio elemzője azt vetette fel, hogy az EU-pénzek abszorpciók korlátai kihívásokat okozhatnak és ez szembekerülhet a források takarékos, költséghatékony felhasználási elvárásával. Rámutatott arra, hogy az elmúlt években jellemzően a GDP 4-6%-át tette ki az EU-pénzek itthoni felhasználása és most másfélszer annyi forrást tudunk felhasználni nagyságrendileg hasonló építőipari és pályázati tanácsadói kapacitás mellett, ráadásul az RRF-forrásokat 3 év alatt kell elosztani és 5,5 év alatt felhasználni. Azt emelte ki, hogy a több forrás gyors felhasználási kényszere felhajtja az árakat és béreket, így a projektek kivitelezési költsége emelkedhet és mindez a hatás ahhoz adódik hozzá, hogy a pandémia miatti ellátási láncbeli változások és az elhalasztott lakossági kereslet egyébként is árfelhajtó tényezőt gyakorolhat az előttünk álló időszakban. Mindez tehát az EU-források takarékos felhasználásával szembekerülő helyzetet, megugró kivitelezési árakat és nehezebb projekttervezést, -végrehajtást okozhat.

Második pontként azt a kérdést vetette fel, hogy a beáramló nagy összegű helyreállítási források vajon addicionális beruházási hatást váltanak-e ki és ezáltal valóban hozzájárulnak-e a mielőbbi helyreállításhoz, a trendnövekedéshez való visszatéréshez, vagy inkább az egyébként is tervezett állami beruházásokat csomagolja át az RFF keretébe a kormány. Utóbbi nem lenne meglepő és már látszanak is jelei, például a Dél-budai Centrumkórház régóta tervezett projektje is az RFF egészségügyi komponensében bukkant fel, és számos európai országban is az várható, hogy már csőben lévő projekteket valósít meg a helyreállítási pénzekből a kormány. Rámutatott, hogy mivel 2022-től Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár jelzésével összhangban szükség van a költségvetési deficit leszorítására, a 3% alatti deficithez visszatérésre, így valójában kapóra jön a kormánynak a nagyszámú EU-forrás beáramlása, mert így uniós pénzekből tud sok tervezett beruházást, intézkedést, reformot végrehajtani és így ezzel a deficit mérsékléséhez is hozzá tud járulni.

Harmadik pontként azt vetette fel, hogy az uniós pályázatokban gondolkodó szereplőknek szüksége lenne arról tisztábban látni, hogy vajon stabil, leértékelődő, vagy felértékelődő árfolyammal számolhatnak-e az elmúlt évek folyamatos forint gyengülése után. Ez ugyanis a projektek költségvetésének megalapozottabb megtervezésében sokat segíthetne, pl. egy import eszköz, vagy technológia majdani tényleges árát is kiszámíthatóbbá tenné. Az árfolyammal kapcsolatos üzleti gondolkodás kapcsán megjegyezte, hogy a devizatartalék átlagos bekerülési árfolyama mostanra már 340 körülre emelkedhetett, így ha monetáris szigorításra lenne szükség és ez árfolyam erősődéssel járna, akkor az rontaná a jegybank eredményét, így ez egyfajta alsó korlátot is jelenthet az árfolyam jövőbeli mozgása kapcsán az üzleti szereplők fejében. A forint leértékelődése több elosztható pályázati keretre ad lehetőséget, de közben az importigény miatt a külső egyensúlyt is befolyásolja.

Negyedik pontként arra hívta fel a figyelmet, hogy egyelőre se a Humánfejlesztési Operatív Programban (HOP), se az RRF egészségügyi komponensében nem talált arra utaló forrásokat, amelyek a poszt-Covidbeli pszichológiai (lelki, családi, mentális) problémákat lenne hivatott kezelni. Megjegyezte: természetesen lehetséges, hogy ezeket nem az EU-források között kell keresni, mindenesetre azt hangsúlyozta, hogy az egy évi bezártság, és a járvány által okozott emberi életbeli, tartós egészségügyi és anyagi károk enyhítésére, a problémák feldolgozásának segítésére szükség lenne külföldi példák alapján egy állami támogató-mentor hálózat felállítására, illetve finanszírozására. Rámutatott, hogy egy átfogó támogató-mentor hálózat állami finanszírozása egyrészt abban segítene, hogy a járvány után berobbanó keresletet és növekvő elvárásokat a megviselt munkaerő-piaci kör valóban bírni tudja, másrészt az ország humánerőforrás bázisának lelki-mentális erősítése a gazdaság felzárkózásához is hozzá tud járulni például a munkában hatékonyan eltöltött idő növelésével.